

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám.

nová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hozzájárulások:

Egész évre ———— 12 k.
Félévre ———— 6 k.
Negyedévre ———— 3 k.
Egy hóra ———— 1 k.
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik minden nap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 202. szám.

Szombat, szeptember 4.

Osztrák dolgok.

Nagy-Beeskerek, szeptember 4.

(—F—) Odaát Ausztriában furcsa dolgok történnek. Badeni miniszterelnök kétségkívül a lejtőn lefelé vezető utat választotta, amikor késznek nyilatkozott a többség pártok támogatását igénybe venni. Ausztriában természetesen többség pártokról nem lehet szó, hanem csak többség pártokról. Ez a többség azonban valóságos mixtum compositum, amelyben a vegyület alkotó elemek mindegyike a maga törekvéseinek keres érvényesülését. Szóval a többség pártok politikai programja a foederatív Ausztria.

De éppen ezért, mert ez a cél mérőben ellenkezik az osztrák-magyar monarchia alapjával, a dualizmussal, éppen azért az osztrák kormány legújabb elhatározása nagyon is érdekelt minket, anélkül, hogy egyébként Ausztria belügyeibe való beavatkozás hibájába esnénk.

Badeni gróf tehát elejtette a németeket és a csehekkel és koalíciós társaikkal paktált. Ránk nézve tulajdonképpen Ausztria belkormányzata közömbös, akár a német, akár a szláv elem kormányozott; csak az fontos a mi érdekeinkre nézve, hogy a dualisztikus állapot megmaradjon. Harmincz év eredménye mindenkit, aki fülével hallani s szemével látni akar és tud, kézzelfoghatóan meggyőző arról, hogy Ausztria-Magyarország a dualizmus keretében gazdasági tekintetben óriásit haladtak, nemzetközi nagyhatalmi állás tekintetében pedig most foglalják el igazán őket megillető helyüket. A Habsburg dinasztia is ennek és csakis ennek a dualizmusnak köszönheti hatalma erejét.

A monarchia mindkét államának, valamint a dinasztia érdeke a dualizmus fennállásával szorosan össze van fűzve, s ezért ezt Badeni grófnak mindig szem előtt kell tartania, bármily pártokkal egyesül.

Badeni gróf most tulajdonképpen egy végső, kétségbeesett lépésre szánta el magát, amikor a csehekkel és társaikkal szövetkezett, miután ezeknek az obstruk-

ciója az ő elődét elsöpörte és őt meg viszont a németek obstrukciója majdnem elnyelte. Rá nézve most az a kérdés, hogy képes lesz-e a mind izgatottabb német ellenzékkel teljesen megtörni és viszont a mixtum compositum centrifugál erőinek ellenállani?

Ha ez a két feladat nehezebbnek és nagyobbak bizonyul, mint amekkorának azt Badeni gondolta és ő alkotmány válságnak áldozatává lesz, ami egyúttal a felelős kormányrendszert is lehetetlenné tenné odaát; akkor az minket is érintene. Elég szomorú, hogy ettől az eshetőségtől komolyan kell tartanunk.

Orvosi nyugdíjgyelet.

Nagybeeskerek, szeptember 4.

A torontálvármegyei orvos-egyesület által kibocsátott nyugdíj egyesületalakítására vonatkozó felhívásra a válaszok oly szép számmal érkeztek be, hogy elég alapot nyújtanak a további lépések eszközölésére. Természetes, hogy egy nyugdíj intézménynek feltétlenül szolid bázison kell állni, hogy már eleve mindenkit megnyugtasson, s mindenki kellő biztosítékot lásson benne a cél elérésére. Eppen ezért a számítgatásoknak rendkívül exaktoknak kell lenni. Annyi tény, hogy az ügy sokkal de sokkal előnyösebb lesz, mint az előzetes aproximatív számítások azt bemutatták, úgy hogy az érdekeltek nemelyikének azon érve, hogy tulok a befizetés és csekély a nyújtandó nyugdíj, önmagától teljesen elesik. Hogy a dolog maga nehezen indul meg, s hogy az orvosok az ő ismert szkeptikus természetüknél fogva csakis a dolog hátrányait mérlegelik, elég helytelenül teszik. — Hiszen csak kissé a köznapiságon felül kell emelkedni s a nyugdíjnak annyi anyagi, mint erkölcsi előnye mutatkozik, hogy habozni az ilyes természeti ügynél nem helyes. Végül is, miután ezzel az ügygyel Torontálvármegye orvosi kara utörő munkát végez, így számolni kell a kezdet nehézségeivel, „Minden kezdet nehéz”. S természetes dolog, hogy a torontálvármegyei orvosok

példáját esetleg követő többi törvényhatóságok, már taposott övényen fognak haladhatni.

Mint különös jelenség örvendetesen regisztrálható, hogy nemcsak a megye területéről, hanem a szomszéd vármegye orvosai is lelkes levelek kíséretében kérelmezik a nyugdíjgyeletbe való felvételt. Ezen óhaj teljesítésére egyelőre gondolni sem lehet, egyelőre csak azon kérdés módosztatnák megoldása képezi egyik meggondolandót, hogy a megye területéről elköltöző tagok igényei jogosan rendeztessenek.

A sikert biztosítja főleg azon körülmény, hogy Torontálvármegye nemesen gondolkodó vezetői az ügy iránt a legmelegebb érdeklődést tanúsítják, minélfogva az ügynek egy erkölcsi, mint anyagi támogatása várható.

Ilyen auspiciumok mellett az ügy okvetlen teljes megelégedésre fog megoldatni s a kételkedők csekély táborra is önként az ügy zászlója alá fog sorakozni. Igaz ugyan, hogy kellemebb helyzetben van az, ki nyugdíját feles keresményéből takarékoskodásával önmaga alkothatja meg, de sajnos ez mai nap az orvospályán a kivételes s így az orvosok is a tömörülésre vannak utalva. A szervezendő nyugdíjgyelet alapszabályai a legközelebbi közgyűlésen már tárgyalhatók lesznek.

Gazdasági szaktanfolyam.

(Saját tudósítónktól.)

Lapunk olvasói előtt bizonyára ismeretes, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter — egyetértve a földművelésügyi miniszterrel — a felállítandó gazdasági ismétlő iskolák érdekében, a lefolyt szünetidőben az ország nyolc helyén gazdasági tanfolyamot létesített oly célból, hogy ezen iskolák vezetésére szakképzett tanerőket nyerjen. Ilyen tanfolyam volt Torontálvármegyeben is a szerbnagy-szentmiklósi m. kir. földművelésiskolában (Kristóf-intézet), melyről közöljük, — a tanügy s a gazdaság iránt érdeklődő olvasóink érdekében — a következő, kimerítő tudósítást.

A tanfolyam, melyre egyenként 50 frtnyi állami stipendiummal az ország különböző vidékeiről összesereglett, összesen 25 népi-kolai tanítót vétetett föl, augusztus hó 1-én kezdődött s tartott bezárólag ugyane hó 27-ig; vezetésével a szerbnagy-szentmiklósi m. kir. földművelésiskola igazgatója, az előadásokkal ezen iskola tanintélete volt megbízva. Tekintve az elvégzendő

A „TORONTÁL” tárczája.

Hangulatok.

Válamra vetettem puszkámat és neki vágta a Tiszapart füzesének.

Elöttem, mögöttem ringatózott, bolongott a rekettys lombja. A maszatos indák közül, idres bodras fészkeiből ijedten röppent fel a vadgalamb. A ritkás galyak között ki kicsillant a Tisza; moraja tompán szűrődött át a hófehér fűz-lombokon. Visongó sűrű csikázott a levegő égből; zarka csergett egy magas vadkörtefán; valahol messze pedig egy róka vakkantott odujából...

Mintha millió ezüst tallér hevert volna a földön, a déli napsugár rezgő fény-karikákban rajzolódott a süppedő fövényre.

Szép volt a táj, szép, mint a százi sejtetem. Az a táj volt ez, az a bűvös tündérvilág, ahol leomlik az öt emberi érzék választófala; nincs szín, hang, szag, íz, forma; dallá olvad a természet szépsége, mely belopja magát az ember szívébe. Egyaránt érez minden idegünk és amit érez, az maga a végtelen gyönyör.

Fiatal voltam még akkor és gondtalan. Eszevétel nélkül kibeddedt és nőtt meg az árnyék; lilás fehérségre vált már az ég alja és én még mindig ott csatangoltam a bokrok között.

... Odahaza pedig ezalatt a faluban, a falu egy fehér házikója előtt szorongó lélekkel

lesté édes anyám az országút por ködbe vont távolát. A nyugtalanságot az aggodás, az aggodást kétségbeesés követte. Csak nézett, nézett hosszan, mereven; rászívargott a köny arcára, le sem törölte onnan azt az egyedüli ékszerét.

Az országúton csendesen ballagott befelé az öreg Mihály, a gulyás. Reménykedve szaladt oda az édes anyám.

— Miska bácsi, nem látta valahol a fiamat?

Az öreg egykedvűen válaszolt:

— De ügön. Tanákoztam az urfival a Tiszaparton. Puska vót a vállán.

... Ah, az a Tisza! Ez az élettelen és mégis nyughatatlan óriáskigyó, amely haragos ellensége az embernek; elrabolja a szegény család kunyhóját, a földmivesek vetését, az édes anya fiát...

Összeborzongott az anyám. Már vörösben lángol a lemenő nap fénye a nagytemplom mohos falán, este van mindjárt és az a gonosz, az az édes fiu még nincs itt...

Erőszakolta elméjét, hogy legyen továbbra is reménykedő, jó sorsral biztató, de nem ment, nem ment sehogysem. Maga sem vette észre, ott repült végig kétségbeesett lelke a Tisza zúgos partján. Dalolt a pacirta, de ő csak a sűrű haláltjósó sikongását hallotta, ezer virág a parton és ő a pusztulást kutatta... Aztán egy helyen megtoppant szárnyalásában. Látta, látta világosan, szívverése megállott, torkába fagyott a hang, arca elsápadt, mert látta, látta, képzelte...

... Egy tisztáson a Tisza partján ott áll a fiu, de már nem áll. A düledező, süppedő part összeomlik... piszkos, zavaros hullámok verődnek gyűrűkbe... és az örvény forgatagában sikolt segítségért a fiu, az ő fia!... Lakatlan pusztaság köröskörül, meghal az édes és nincs aki megmentse...

— Emberek, gyorsan az istenért! Siessenek! ott, ott a Tisza partján... Jaj a fiam... Jaj nekem!... Mentsek meg! Mentsek meg!... En is futok, futok!...

De nem futott, csak lehanyatlott szépen a földre, mert gyöngye asszony volt a jó anyám. Csak azt rebegte egyre:

— A fiamat... a fiamat!

Egynémelyek roskedvűen indultak a Tisza felé, mások meg kicsinylőleg dünynyögtek:

— Eh, rossz pénz nem vész el!

... En pedig ez alatt túlradó kedvemben vidáman füttyörészve ballagtam a poros országúton. Elpihentek lelkemben a gondolatok, elültek aludni a gondok, csak valami jóleső derűben ringatózott lelkem. Az a pillanat volt ez, amikor saját létünk súlyát sem érezzük és amelyet csak elmulta után szoktunk boldognak mondani.

Rózsaszinben uszott az egész mindenség. Az árokban komikusan brekegtek a békák — egynémelyikük furcsa ugrással csobbant a vízbe lépteim zarája. Fölöttem egy pacirta csacsogott bohókás összevisszaságban. És én vidám voltam, gondtalan...

Nagy Endre.

anyag bő terjedelmét, az előadások — vasárnap s szombat délután kivételével — minden nap 8—12 ig s délutáni 3—6 ig tartattak oly formán, hogy a délelőtti négy órai idő elméleti előadásokra, a többi gazdasági gyakorlatokra lett fordítva. Ezenkívül egy vasárnap tanulmányuttra rándult ki a hallgatóság a közel fekvő porgányi Rónay féle uradalomhoz, hogy megismerje az ott levő mintaszerű tejjgazdaságot.

Az előadásokat a tantestület szakszerűen megosztotta: Herczog Hugó, az intézet igazgatója előadta a részletes növénytermelés, üzemtant s a gazdasági számvitelt; Benkő Pál gazd. isk. tanár, az általános s részletes állattenyésztést, építkezést s erdőgazdálkodást; Szentannay Samu segédtanító, az általános talajművelést s baromfitenyésztést; Kamenszky József kertésztanító, a kertészetet, selyem- és méhtenyésztést. A gazdasági gyakorlatokat részben Szentannay segéd, de különösen Benkő, az intézet intelligens, derék tanára vezették a kellő szakértelemmel s buzgalommal. — Egy általán fáradságot nem kímélő odaadással munkálkodott az előadói kar minden egyes tagja, ugyisintén a hallgatóság részéről is a legkomolyabb törekvés s buzgalom volt tapasztalható az egész tanfolyamon át. Ezt bebizonyította a tanfolyam végén aug. hó 27 én tartott vizsgálat fényes eredménye, mely egyrészt az előadók tapintatos s módszeres előadásaira, nemkülönben másrészt a hallgatóság vasszorgalmára vezethető vissza.

A vizsgán, mint a vallás- s közoktatásügyi miniszter biztosa: Steinbach Antal kir. tan. tanfelügyelő elnökölt, a földművelésügyi miniszter részéről kiküldött: Keller Gyula, a miniszteriumba becszott gazd. tanár társaságában. A hallgatóság minden egyes tagja az adott tételekre fényesen megfelelt, úgy, hogy a legnagyobb része jeles eredményt mutathatott fel. A vizsgáló biztosok záró beszédeikben a legnagyobb meglepetésüknek adtak kifejezést, megköszönve úgy az előadók önzetlen működését, valamint a hallgatóság komoly, hazafias törekvését, miáltal már előre is biztosítva látjuk nemzeti kulturánk legujabb ágát — az ismétlődő gazdasági iskolát, — melynek szolgálatába, mint utóbbi szegődni fognak.

Megyeinkből a következő 14 népiskolai tanító vett részt a tanfolyamon: Dold István N. Beeskerek, Eisler Gyula, Ergovits Timóthy Perlasz, Grueszku János Cseba, Ocskay Miklós T. Kanizsa, Osztie Béla N. Beeskerek, Schmidt János Nagy Kikinda, Stoffel János Zombolya, Szabó Sándor, Szegfű Sándor N. Beeskerek, Szakosán Péter Petrovosszello, Stojkovits Mladen Orlovát, Terzin Dóma Nagy Kikinda és Wenner Ferencz N. Teremia.

HIREK.

Tájékoztató.

Szept. 5. a jegyzői tanfolyam megnyitása
Szeptember 6. Rendkívüli m. közgyűlés.
Szeptember 13. Közigazgatási bizottság.
Szeptember 24. A felsőor. arm. társ. közgyűlése.
Október 10. Őszi lövész Nagy-Beeskereken.
Október 11. Millenáris bizottság zárulása.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután

A kegyesrendi tanárok.

Mikor Magyarországon még teljesen az egyházi rendek kezében voltak az iskolák, a kegyes tanítórend már akkor is legnagyobb odaadással, egészen hazafias szellemben fáradozott a magyar ifju-generáció fölnevelésén és kitanításán, úgy hogy ennek a derék rendnek rendkívül sokat köszönhet Magyarország kultúrája.

Az elnyomatás korzsaikában, pl. II. József császár korában, meg most legutóbb is a szabadságharc leverése után, a hazafias szellem a kegyes tanítórendiek iskoláiban huzta meg magát. S talán fényes anyagi előnyökért, magas fizetésért tanították ők ifjainkat? Nem, pusztán lelkesedésből s abból a fogadalomból kifolyólag, melyet a rendbe való belépéskor letettek.

De elvégre is nemcsak igével él az ember s elérkezett az az idő, amikor a kegyes tanítórend is, — dacára szép vagyonának, melyet egyedül tanítási célokra gyűmölcsösztetett, — küzdelmet kénytelen folytatni az anyagi gondokkal.

Akkor, amikor egy középiskolai világi rendes tanár évi fizetési minimuma 1200 forint és megfelelő lakbér-illetmény, egy egy kegyesrendi tanár évi fizetése, a szerény ellátáson kívül, alig

rug többre mint 100—150 frt, amiből ruházkodnia s minden személyi kiadásait fődöznie kell. Pedig a kegyesrendi tanároknak kétszer annyi képzése van, mint bármely világi tanárnak, mert amellet, hogy a középiskolai tanári oklevelet meg kell szereznie, még az egyházi tárgyakból is vizsgát kell tennie.

Egészen indokolt tehát a kegyes tanítórend ama lépése, hogy terjedelmes memorandumban fordult a kultuszminiszterhez, kérve, hogy a vezetése alatt álló gimnáziumokat állami támogatásban részesítse, mert a piaristák máskülönben nem képesek főtartani a kiváló, hazafias szellemű iskoláikat.

Aki ismeri a rend mintaszerűen hazafias hasznos és liberális tanítási rendszerét, ismeri a piarista papok puritán életét, el kell, hogy ismerje a memorandumban előterjesztett kérelem jogosultságát. A rendnek huszonnégy gimnáziuma van, ezek között a nagybeeskereki községi főgimnázium is, valamennyi példája a rendes és kitűnő középiskolának; a huszonnégy gimnáziumban közel hatszáz piarista tanár és tanárjelölt tart előadást és valamennyi nagy tanítási idővel van megterhelve. A fiasítása e kettős diplomával bíró professzoroknak, a szerény ellátáson kívül, évi 100—150 forint, amiből a piaristának ruházkodnia is kell. A nevelésében csekély összegből alig jut valami az önművelés költségeire s az önzetlen piaristák főleg ezért fordultak sorsuk javítását kérve a kultuszminiszterhez, aki új budgetjében valószínűleg a képviselőkhez elő fogja terjesztani a piaristák szubvenzióját.

A kultuszminiszter bizonyára eleget tesz a kegyes tanítórend kérelmének. Hisz Wlassics Gyula maga is piarista gimnáziumban végezte tanulmányait Nagy-Kanisán s így közvetlen tapasztalatból tudja méltányolni a piaristák fáradozásait.

— A pármal herceg Torontálban. Róbert pármal herceg, családjával folyó hó 1-én az esti 7 órai gyoravonattal N. Kikindára érkezett s azután fogatokon többi uradalmára rándult. A herceget az indóháznál Kirsch urad. igazgató fogadta. Tőbe és Mollifalva küldöttség által volt képviselve a fogadtatásnál. A hercegi család néhány napig szándékozik Tobán maradni, a hol az időt vadászattal fogja eltölteni.

— Honvédek hadgyakorlaton. A honvédek, melyek között ott van a nagybeeskereki zászlóalj is, mint lapunknak írják, a múlt hó 30-án Buchbergen, 31-én pedig Hódoson tartózkodott. Az utóbbi helyen szabad táborozás volt éjjeli hadgyakorlatokkal. Folyó hó elsőjén Lukareczre érkeztek, hol az ezred dandárkötelékbe lépett, és pedig a szabadkai 6. honvédegyalogezred, a 3. honvédhuszárezred második osztálya, továbbá a 21. hadtest tízezrezred 1. és 2. útege. A dandárt szoklácai Boxichevics Lajos tábornok vezeti. A honvédek másodikán érkeztek Bélincre, 3-án pedig Lugosra.

— Uj magyar község telepítése. A deliblati homok-területen létesítendő magyar község ügyében tegnap a földművelésügyi miniszteriumnál Szinok Balázs iskolai igazgató, Horváth Miklós, Joó János torontálvásárhelyi lakosokból álló három deputáció tisztelgett, kiket Darányi Ignác földművelésügyi miniszter szívesen fogadott és reménytel bízott. Az egész ügyet minél gyorsabb és beható tanulmányozás tárgyává fogja tenni, s a telepítés gyors elintézése iránt a legmegnyugtatóbb ígéretet tette.

— A Temesbégavölgyi vizsáb. társulat kölcsöne. A Temesbégavölgyi vizsáb. társulat 33,000.000 korona névértékű új kölcsönének föl-vételével megbízott pénzügyi bizottság tegnap d. e. 9 órakor Temesvárott dr. Molnár Viktor főispán, miniszteri biztos elnöklése alatt ülést tartott, melyen a 4% os kölcsönkötvények ki-nyomatása körüli ellenőrzés módzatait állapították meg.

— A zászlóügy. Wolf őrnagy-hadbíró, ki mint tegnap jelentettük, azért jött Nagybeeskerekre, hogy a sokszor említett zászlóügyben vizsgálatot folytasson, tegnap este 8 óráig hallgatta ki a tanukat. A beidézt 7 tanu közül egy sem ismerte fel a tetteseket abban a három közsés hadseregbeli katonában, kikre a gyanu irányult. A hadbíró már ma reggel ismét elutazott, hogy a hadtestparancsnokságnál megtegye jelentését.

— A jegyzői szakiskola. A torontálmegyei községi és körjegyzők szaktanfolyamát holnap d. e. 11 órakor nyitja meg a polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében dr. Dellimannich Lajos alispán, mint a tanfolyam igazgatója. Az érdeklődő közönséget szívesen látja s ez uton is meghívja az igazgatóság.

— A bánáti ág. ev. esperesség tegnap a jelentések után megválasztotta a folyó évi október hó 16 án Budapest-n tartandó konvent követőit. Egyháziak a következők: Kramár Béla főesperes, Kernusch Adolf Sándorfalva, Chován Zsigmond Lugos és Schwalm György Pancsova; világiak: báró Ambrózy Béla, Szmik Gusztáv egyházfelügyelő Pancsova, Németh Antal Nagy-Kikinda és Bielek Antal Nagybeeskerek.

— Dohánytermelők figyelmébe. A pénzügyminiszter az 1894—1896. évekre kiadott beváltási ár hirdetmény érvényességének az 1897. évi dohánytermés beváltására leendő meghosszabbítását megengedte. Ez azt jelenti, hogy az ez évi dohánytermelést a kincstár a múlt évi árak és feltételek mellett fogja beváltani.

— Veni Sancte. Ma tartották meg az ünnepléses Veni Sanctet a gimnázium templomban, ugyisintén a plébánia templomban, mely utóbbin részt vett a polgári, felső kereskedelmi, zárda és községi népiskola tanulójúsága tanárai és tanítói vezetése alatt. A beiratások a főgimnáziumban csaknem teljesen befejeződtek. Az eddigi statisztikai adatok a következők: I. osztály 66, II. = 35, III. = 40, IV. = 32 V. = 32, VI. = 25, VII. = 22, VIII. = 15. Az ötödik osztályban tizen tanulják a görög-pótló tantárgyakat. Ezenkívül van még 2 ságántanuló s így a gimnáziumban eddig többen iratkoztak be, mint a mennyien tavaly voltak. Az igazgató az első osztályba beiratkozni kívánószók közül többit kénytelen volt elutasítani, ha azonban ez a túlságos szaporodás egy-két éven át megismétlődik, kénytelen lesz a város pírhuzaamos osztályt felállítani. A községi népiskola tanulói száma eddig 709. Felémeltésre érdemes, hogy ezek közül 291 iratkozott be szegénységi bizonyítványal. A beiratandók közül hiányzik még 300 a nagyon valószínű, hogy ezeknek legalább a fele szintén rászorul az idei szük esztendő miatt a szegénységi bizonyítványra. — Az apácakolostorban a beiratások még mindig folynak, ott 15 íke előtt nem lehet végleges eredményről beszélni.

— Csirkefogó saison. A nap még forró, tikkasztó, az emberek az uszodákba menekülnek, de a fecskek már nagy csapatokba gyülekeznek és keringenek, készülődvén a nagy utra, sárgultan tikkadtak a kertek és feltámadnak a — csirkefogók: mégis csak közeledik az ősz. Riporteri tanulmány alapján bizton állitható, hogy ilyenkor nyárutón, az ősz közeledtével kezdődnek nagyobb arányban a lábas jószáglopások, amit jól le lehet magyarázni. A nyár a termelés ideje, az ősi saison — a főfogyasztás, a piac éhenkórászai és a földhöz ragadt szegény szomszédok is tudják azt, hogy ilyenkor jó kövérek már a jószágok. Mára 3—4 szárnas lopást jelentettek a rendőrségnél, melynek ezzel szintén megindul a csirkefogó-hajkurászási saisonja.

— Folyamodvány egy áthelyezés ellen. Megemlékeztünk már róla, hogy Kun Béla honvédfőhadnagy kezelőtisztet az 5. gyalogezred III. zászlóaljától az első zászlóaljhoz helyezték át. Nagybeeskereken most élénk mozgalom indult meg aziránt, hogy a rokonszenven derék főhadnagy továbbra is helyben maradjon s e végből legközelebb egy folyamodványt intézzenek a honvédelmi miniszterhez, melyben arra kéri, hogy hagyja Kunt Nagybeeskereken. A folyamodványt, mint írtésülünk, már is számosan írták alá.

— A torontálvármegyei orvos egyesület. Az alapszabályok 24. § értelmében az egyesület október hó folyamán szakülést tartana, melyet azonban kivételesen rendkívüli közgyűléssel fognak összekötöni a czéliból, hogy az egyleti élet legfontosabbikát a szervezendő nyugdíjalap tervezését is véglegesen megállapítsák, miután ezen ügy már annyira megért, hogy részletes megbeszélés tárgyává tehető. E czéliből az egyesület felkéri tagjait es uton, hogy szíveskedjenek előadásukat a fenti szakasz értelmében az egylet elnökségével legkésőbb e hó végéig tudatni, hogy a tárgyszorozat kellőleg összeállítható legyen és a rendkívüli közgyűlés napja kitzitethessék, melynek megtartásáról a tagokat külön fogja az egyesület értesíteni.

Nagyszentmiklós és a felső kereskedelmi iskola. Levelezőnk írja: Rendkívül le-
verőleg hatott Nagyszentmiklóson a már régebt-
ben megindított ama mozgalom kudarca, hogy
a polgári iskola folytatásán felső kereskedelmi
iskolával bővítsék ki. A szentmiklósiak mind-
ent elkövettek ügyük sikere érdekében s május
hóban a kerület képviselője gróf Nádkó Kál-
mánnal élén nagyobb küldöttség kereste fel
Wlassics és Dániel minisztereket is. Mindkét
miniszter megnyugtató, de különösen Dániel, ki
valamikor Szent Miklóson lakott, biztató választ
adott. Most értesíti Szorbnagyszentmiklós közsé-
get Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, hogy
Wlassics miniszter nem tehet a község kíván-
ságának eleget, azért is, mert a kereskedelmi
miniszter elvi álláspontjával ellenkezik az ily-
nemű iskolák szaporítása. A miniszter másik
oka a fedezethiány. Nagyszentmiklóson most az
iskolai évad elején, mikor a polg. iskola IV.
osztályát megnyitották, nagy konsternációt és
megdöbbenést keltett az átirat s maguk az inté-
zők se tudják, hogy mitevők legyenek, mert
félnek, hogy az eddig oly nagy látogatottságnak
örvendő polgári iskola jövője is veszélyeztetve
van ezzel a tényben, hogy a növendékek nem
keresik oly nagy számmal fel. Mindenesetre nem
lehetetlen, hogy az ügyet Szentmiklóson nem
hagyják elaludni, és az esetleges sikerért újabb
lépéseket tesznek.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagy-
becskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a
következő bejelentések történtek:

Született: Milin Dusan gk. napszámos,
fia. — Cavetkov Mladen gk. földmives, leánya.
— Kopping Jakab rk. mozdonyvezető, fia. —
Mann Agost, rk. irnok, fia. — Gruin Sebő gk.
napszámos, fia. — Dr. Riesz Jakab rk. árva-
széki ülnök, fia. — Varga Pál rk. földmives,
leánya. — Dotterman Péter rk. fűtő, fia. —
Kasza Illés rk. földmives, leánya. — Nagy
Péter rk. vasúti őr, fia. — Martinov Milivoj
gk. földmives, fia. — Kocsent Pál rk. kémény-
seprő, leánya. — Pandurov Milutin gk. nap-
számos, fia. — Jakus Imre rk. béres, fia. —
Konsulov Milivoj gk. napszámos, leánya. —
Branschovszki Janos rk. bádogos, leánya. —
Kirtvánszki Miles gk. napszámos, leánya. —
Milya Lyubomir gk. napszámos, fia.

Meghalt: Özv. Kasi Istvánné rk. 70 éves,
aggkór. — Csobanov Milutin gk. 3 napos, élet-
gyenge. — Petricz Mihály ág. ev. csizmadia, agg-
kór. Özv. Babics Jánosné rk. 61 éves, gyomor-
rák. — Nikolics Traján gk. napszámos, 25 éves,
csontszu. — Gruin Lyubomir gk. 2 napos, élet-
gyenge. — Bakalovich Agost rk. nyug. főszolgabíró,
59 éves, nyelvrák. — Baudisz Béla rk. vendég-
lő, 45 éves, szervi szivbaj. — Krausz Anna
rk. 2 napos, bélszurat. — Móra Antal rk. föld-
mives, 78 éves, aggkór.

Harcz a csárdában. T. Hegyesen Ge-
cicy Vazul nagyban mulatott a községi nagy-
korcsmában. Széles jó kedvében egy üveget
talált dobni a szomszédos asztalhoz, a hol
Atymov Péter iddögált egy társasággal. Mint a
megbolygatott méhráj zudult fel a társaság erre
s ugyancsak üvegekkel feleltek vissza, mik oly
szerencsétlenül találtak Gecityet, hogy félholtan
vitték ki a kocsmából.

Legujabb hírek.

A horvát tartománygyűlésből.

Zágráb, szept. 3. A tartománygyűléseket
ma váratlanul elnapolták, előbb azonban
megválasztották a magyar országgyűlés
képviselőházába küldendő 40 és a főrendi-
házba küldendő 3 tagot.

A németországi hadgyakorlatok.

Würzburg, szept. 3. A császári pár, a
regensherczeg és a többi herczegek este
háromnegyed 11 órakor a pályaudvarba
megérkeztek, a hol a katonai és polgári
hatóságok fejei fogadták. Ő felségeik a
közönség lelkes örömnnyilvánítása mellett
a kastélyba hajtottak. A várost fényesen
kivilágították.

Hosszu József meghalt.

Budapest, szept. 3. A fővárosba meghalt
tegnap Hoszu József, az államiszámvevőszék
alelnöke, a régi tisztviselő gárdának egyike,
72 éves korában.

Az olasz királyi pár Német- országban.

Hamburg, szept. 3. Az olasz király és
királyné Visconti Venoste marchese kísére-
tében ma délután 5 órakor Hamburgba
érkeztek.

Megőrült a vonaton.

Kolozsvár, szept. 3. Mész-Telegd állomáson
tegnap egy Zeix Konrad nevű bécai kereskedő
nagy igitomnak volt okozója. Egész testében
romegve, kétségbeesett hangon hívta a konduk-
tort, kinek azt panaszolta, hogy a mig aludt, valaki
kiszurta a szemét. Hiába iparkodtak az utazók
közül többen meggyőzni, hogy semmi baja sincs,
az öreg uron kiütközött a téboly, és addig kiabált,
mig elaludt. Így aztán beszállították Kolozsvárra.

D'Annunzio képviselő.

Budapest, szept. 3. Az Innocente hirne-
ves szerzőjét, az irygei által nőies Superuo-
monak nevezett nagy olasz regényíró földieit,
derék ortonaiak, képviselővé választották
és így az ülészak megnyitásával elfoglalja
helyét a Montecitorioán.

Feszültség a velszi herczeg és a német császár közt.

Endapest, szept. 3. A velszi herczeg
homburgi üdülését hirtelen félbeszakította
és elutazott. E meglepő elhatározásának
az az oka, hogy a német császár meg-
nem hívta őt a nagygyakorlatokra. Ám a
német udvari körökben ezt ismét azzal
magyarázzák, hogy Viktória angol királyné
jubileumára a német császárt sem hívták
meg személyesen.

Táviratok.

A czár utja.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint Varsóból jelentik,
a czár ma elutazott. A lapok nagy meg-
elégedéssel irnak az orosz-lengyel közele-
désről. Az elutazó czárt a több ezer főnyi
tömeg lelkes óvációkban részesítette.

A miniszterelnök utazása.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Báro Bánffy Dezső mi-
niszterelnök ma Bécából Budapestre ér-
kezett.

Az osztrák válság.

Budapest, szeptember 4. (A „Toron-
tál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik,
hogy a kormány tanácskozásai, melyeket
legutóbb folytatott a jobb oldallal, a kle-
rikálisok tulköveteléseit folytán nem vezet-
tek eredményre.

Ismét sikkasztás.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Bukarestből telegrafálják,
hogy Arig'e Teofil bankhivatalnok 20.000
frt elsikkasztása után Budapest felé szökött.

A tőzsdéről.

Budapest, szept. 4. (A nagybecskereki
Lloyd társulat távirata.) Buzában a kinálat
és vételkedv egyaránt kielégítő, napi for-
galom 12.000 mm., az árak szilárdak, heti
forgalom buzában 187.122 mm., tengeri-
ben 506 mm.

Busa szept.-okt. . . . . 12-08—12-09
Busa márcz.-április . . . . 12-00—12-02
Tengeri 1898 máj.-júniusra . . 5-95—0-00
Tengeri 1897 aug.-szeptre . . 5-18—5-20
Tengeri szept.-okt. . . . . 5-29—5-31
Zab szept.-októberre . . . . 6-10—6-12
Repcze aug.-szeptemb. . . . 13-45—13-55

VASUT-UGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Szász magy. vasuti kötélek.

(Pótlék kiadása.)

Folyó évi szeptember hó 1 én a fenti köte-
lékben érvényes 1., 4. és 5. sz. díjszabási füzethez
az V. pótlék, a 2. és 3. sz. füzethez pedig a
VII. pótlék lép életbe, mely pótlékek az 5/b,
(gabona stb.) 5/d, (korpa stb.) és 13/a, (vas és
aczel stb.) kivételes díjszabást illetőleg új díj-
tétteleket tartalmaznak.

A mennyiben az új díjtételek a régieknél
magasabbak, amazok csak folyó évi október hó
1-én lépnek hatályba.

Ugyancsak folyó évi szeptember hó 1 én a
nagy kikinda—nagybecskereki, bács bodrog—
puszta fenyő—kun szt. mártoni és kun szt. márton
—szentesi h. é. vasut állomásaival való forgalom-
ban 5/b (gabona) 5/e (kukorica) és 6 (üres-
zák) ra fennállott kivételes díjtételek hatályon
kívül helyeztetnek.

A pótlékek a részes vasutaknál megsze-
rethetők.

Budapest, 1897. augusztus hó 25 én.

A magy. kir. államvasutak

a részes vasutak nevében is.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Nyilttér.*)

*) Aze rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget
a szerk.

Hirdetések.

5228. tkvi sz. 97.

806—1.1

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíróóság mint tkvi
hatóság Szabó Mihály végrehajthatónak
Viatov Rada és társai elleni végrehajtási
ügyében a Szabó Mihály által előterjesz-
tett kérelem folytán Radoszavlyevics Vászta
pancsovai lakos késedelmes arverési vevő
ellen 4 frt 61 kr. hátralékos vételári tőke
s ennek az 1896. évi december hó 2-án
megtartott arverés napjától járó 6% ka-
matai és a még felmerülő költségek
kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 182.
§-a alapján az ezen kir. járásbíróóság terü-
letén Tomasevác község határában fekvő
és a tomaseváci 20. sz. tjkvben foglalt

1. 75. hrsz. 4 dűllőbeli 3 hold kaszá-
lónak felére 171 frt;

2. 75. hrsz. 5 dűllőbeli 5 hold kaszá-
lónak felére 281 frt;

3. 15. hrsz. 5 dűllőbeli 2⁸⁰⁰ hold
kaszálonak felére 145 frt becsárban az
arverést elrendeli s azt, valamint a meg-
állapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános arverés Tomasevác község
házában 1897. évi szeptember hó 30-án d. u. 3
órákor fog megtartatni a következő ugy
a tkönyvi hivatalban, mint a Tomasevác
községben kifüggesztett s megtekinthető
feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen arverésen a fenti ingatlanok a
kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

3. Arverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan 10%-át készpénzben, vagy óvadék-
képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez
letenni.

Kelt Perlaszon a kir. jbróság tkvi
hat. 1897. évi augusztus hó 4 én.

Tóth,
kir. aljbíró

Torontáli helyi érdekű vasutak.

5749. szám. Pályázati hirdetmény. 792-3.3

Az alulírott üzletigazgatóság a torontáli helyi érdekű vasutak részére az 1897. október 1-től 1898. szeptember 30-ig szükséges 3000 köbméter bükkhásábfá és 300 köbméter kevert tűzifa szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Alulírott üzletigazgatóság kiköti, hogy a fenti mennyiségből 25%-al többet vagy kevesebbet vehessen igénybe, mely körülményről szállító 1898. év márczius hó végéig értesítetik.

A szállítani kívánók felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat f. év szeptember hó 10-ig alulírott üzletigazgatósághoz nyújtsák be.

Az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy a szállító a torontáli helyi érdekű vasutaknál érvényben levő általános és az idevonatkozó különleges szállítási feltételeket, melyek az alulírott üzletigazgatóságnál darabonként 20 kr., összesen 40 kr-ért és azonkívül 20 kr. postaportó be- küldése mellett megszerezhetők, ismeri és elfogadja.

Az ajánlatokban kitüntetendő még, hogy a fa hol vágatott s megjelölendő azon állomás a hol azt átadni óhajtják.

Az ajánlatokhoz az ajánlott tűzifa összértékének, 5%-a csatolandó bánatpénz gyanánt.

Az egységárak, a kocsiba rakás költségeit is beleértve, az ajánlatban betűkkel kiírva kitüntetendők.

A torontáli helyi érdekű vasutak üzletigazgatósága fenntartja magának a jogot a beérkezett ajánlatok között szabadon választhatni.

N. Beeskerek, 1897. évi augusztus hó 26-án.

Az üzletigazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

The Continental Bodega Company.
Valódi hamisítatlan külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s.a.

Legjobb bevásárlási forrás.

Raktár:
Ro'sa Ignác
urnál
Nagy-Beeskereken.
(690-20.5)

Az ember inai és izmai telfrissítésére és megerősítésére kiténő gyógyszer (bedörzsölésre)

A Kwizda-féle Fluid,
a kigyóval. (Touristfluid.)

Touristák, kerékpárosok, lovagok egy hosszú ut után a legjobb eredménnyel használhatják.

Arak: 1/2 üveg o. é. 1 frt, —
1/2 üveg 60 kr.

Kapható minden gyógyszerárban.
Főraktár:
Korneuburgi kerületi gyógytár
Bécs mellett.
190g-15.9

Ügyvédi iroda.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy **ügyvédi irodámat** az özv. VUKOV-féle házban, „Korona” szálloda mellett, megnyitottam.

Hivatalos órák: d. e. 8-12-ig, d. u. 2-6 óráig.

Nagy-Beeskereken, 1897. augusztus hó.
Krsztics János,
ügyvéd.

(786-6.8)

Egyéves önkéntesek
elírás szerint
legjutányosabban
felszereltetnek. 804-2.1

Grünbaum Vilmos
egyenruházati intézete Nagybeeskereken.

Mezőgazdasági gépek

ugymint: cséplőgép, vetőgép, eke, borona, kaszálógép, Trieurek, ecselőgép, répavágógép, kukoriczamorzsoló, tizedesmérleg, szivattyu stb., továbbá

kovács és lakatos szerszámok,
varrógépek (bel- és külföldi gyártmány),
kerékpárok (angol gyártmány)

kaphatók:

Singer János és társa
mezőgazdasági gépek raktárában
Nagybeeskereken, buzatér, sörfőzde, Dungyerszky féle ház.

A cséplési idény alkalmából ajánljuk valódi orosz elsőrendű gépolajunkat a legolcsóbb áron. 564-25.14

I. magyar királyi szabadalmazott

OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magyar kir. osztálysorsjáték 50.000 nyereseményének jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény a játékterv 9. §. szerint **1.000,000 korona.**
Egy millió

A nyeresemények különleges beosztása a következő:

Nyeresemények	Korona
1 db	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,000
763 "	1,000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40
50000	nyeresemény és jutalom 13.160.000 kor.

összegeben, mely 6 osztályban sorsoltatik ki.

759c-1.1

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállnak és az illető sorsjegyek eladatnak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és **50.000**
eredeti sors- és pénznye-
jegyből ményből

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeresemény a mellette álló nyeresemény jegyzékből látható; ezen nyeresemények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy kéz-pénzben kiűzetetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

Ár	eredeti sorsjegy
6 frt egy egész	" "
3 frt egy fél	" "
1.50 frt egy negyed	" "
0.75 frt egy nyolczad	" "

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusítjuk vagy utárvétel vagy az összeg postautalványnyal beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a ki-merítő sorsolási jegyzéket.

Rendelvényeket f. é. szeptember hó 15-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. királyi szabad osztály-sorsjáték főelárusítói,
BUDAPEST, Váci-körut 4. szám.